

Голові спеціалізованої вченої ради
Д 26.455.03 в Державному вищому
навчальному закладі «Університет
менеджменту освіти» НАПН України

ВІДГУК

офіційного опонента доктора педагогічних наук, доцента,
професора кафедри математики Миколаївського національного
університету ім. В. О. Сухомлинського
Самойленка Олександра Миколайовича
на дисертаційну роботу Касьяна Сергія Петровича
«УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТООБІГОМ У ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ХМАРНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ»,

подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за
спеціальністю 13.00.06 - теорія і методика управління освітою

Актуальність теми дисертаційного дослідження Касьяна Сергія Петровича зумовлена зростанням впливу інформаційно-комунікаційних технологій на освітній простір. Важливого значення набуває розроблення та реалізація -стратегії розвитку відповідного напрямку в системі вищої освіти України та запровадження відповідних механізмів управління нею на національному та інституційному рівнях. Формування глобального інформаційного простору спрямовує керівництво держави та керівників навчальних закладів швидко адаптуватися до умов сучасного інформаційного середовища.

Дисертаційна робота виконана згідно з планом науково-дослідної роботи «Університету менеджменту освіти» НАПН України «Теоретико-методичні засади проектування технологій навчання в системі відкритої післядипломної освіти», (державний номер реєстрації 015U002062). Тема дослідження закординована на засіданні Міжвідомчої ради з координації наукових

досліджень з педагогічних та психологічних наук в Україні (протокол № 5 від 23.06.2015 р.).

Визначаючи логіку наукового пошуку, автор виокремлює низку суперечностей, що мають місце в теорії і практиці управління освітою, зокрема між:

- 1) підвищенням вимог до автоматизації оброблення управлінської інформації та недостатнім нормативним забезпеченням цієї діяльності;
- 2) появою нових технологій та засобів роботи з даними, зокрема, «хмарні технології» і неготовністю керівників та працівників підрозділів управління закладів післядипломної педагогічної освіти до їх використання у практичній діяльності;
- 3) зростанням обсягу інформаційного потоку, в умовах скорочення часу на прийняття управлінського рішення керівником закладу післядипломної педагогічної освіти та недостатньою розробленістю технології оперативного використання нових систем постачання та обробки інформації.

Подолання цих протиріч покладене в основу загальної стратегії дослідження, що віддзеркалюється в методології, меті, завданнях, змісті, гіпотезі, виборі предмета дослідження. Заслужують на схвалення чіткість і вмотивованість наукового апарату дослідження, всі складові якого знаходяться в логічному взаємозв'язку.

Аналізуючи безпосередньо зміст проведеного дослідження, зауважимо, що С. П. Касьян науково обґрунтовує твердження, що управління документообігом в закладах післядипломної педагогічної освіти на основі хмарних технологій це цілеспрямований вплив керуючої підсистеми на керовану з метою створення, приймання, зберігання, використання, передавання до архіву, вилучення для знищення службових та освітніх документів.

Науковий інтерес викликають результати проведеного дисертантом глибокого аналізу сучасного стану використання хмарних технологій в управлінні документообігом у закладах післядипломної педагогічної освіти.

Автор зазначає, що ефективне управлінське рішення керівника закладу післядипломної педагогічної освіти - це таке управлінське рішення, яке забезпечує визначення завдань та об'єднання зусиль науково-педагогічних працівників закладу післядипломної освіти для досягнення максимально можливого рівня реалізації умов їх вирішення. Це означає підвищення якості післядипломної освіти на основі інтеграції до світового освітньо-наукового простору, демократизацію усіх сфер діяльності, виконання наукових досліджень. Обґрунтування тенденцій домінування мережевих та немережевих документів свідчить про інтенсивне впровадження та використання електронних освітніх документів, що у свою чергу підтверджує зростання тенденції до впровадження нових інформаційних технологій у освітній процес, зокрема Інтернет-технологій. Цілком слушною видається запропонована дисертантом класифікація засад функціонування електронного документообігу у закладах післядипломної освіти (с. 65).

Уточнення змісту ключових понять управління документообігом у закладах післядипломної педагогічної освіти на основі хмарних технологій, а також аналіз основних підходів дозволив автору визначити принципи управління соціально-педагогічними системами: принципи демократизації управління, поєднання колегіальності з персональною відповідальністю, науковості, контролю, оперативності управління, цілеспрямованості в діяльності керівника, ініціативності й активності, оптимізації та об'єктивності і повноти інформації (с. 83-84). Виокремлені принципи характеризують глибоке розуміння дисертантом особливостей управління педагогічними системами в умовах трансформаційних процесів, що характеризують сучасне суспільство.

Науковим здобутком автора дослідження є створена авторська модель управління документообігом у закладах післядипломної педагогічної освіти на основі хмарних технологій. Розроблена дисертантом модель відповідає загальновизнаним положенням теорії систем, таким як цілеспрямованість, складність, подільність, цілісність, структурованість. Актуальною є представлена автором загальна архітектура системи електронного документообігу закладу післядипломної освіти, що пропонується для реалізації

авторської технології. Вона являє собою трирівневу архітектуру, яка представлена сервером бази даних, сервером додатків та програмним забезпеченням клієнтської станції (с. 106-107). Результати статистичної перевірки даних свідчать про ефективність авторської моделі.

У висновку дисертант зазначає, що завдяки застосуванню нових інформаційних та Інтернет-технологій, зокрема веб-сайтів закладів післядипломної освіти є можливість зменшити видатки на підтримку комунікаційного процесу, підвищити його ефективність та доступність його результатів, забезпечити ефективну роботу керівника закладу післядипломної освіти та, як наслідок, якість виконання закладом своїх завдань.

Здобутком С. П. Касьяна є розроблені навчально-методичний комплекс для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня магістра зі спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом (за типом)» «Організація дистанційного навчання», а також навчальний та навчально-тематичний план підвищення кваліфікації за напрямом педагогічні, науково-педагогічні працівники та керівники закладів освіти, галузі знань 01 Освіта за категорією керівники закладів післядипломної педагогічної освіти «Управління закладом післядипломної педагогічної освіти на засадах хмарних технологій».

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, підтверджуються теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій дослідження, ґрунтовним аналізом наукових джерел (229 найменувань).

Вірогідність отриманих автором наукових результатів не викликає сумніву, оскільки вони базуються на фундаментальних положеннях сучасної філософії, педагогіки та психології, використовують досягнення вітчизняних та зарубіжних науковців у галузі управління та використання хмарних технологій в освіті. Результати дослідження цілком адекватні суті та конкретним завданням дослідження, досягнуті завдяки системному використанню комплексу взаємопов'язаних дослідницьких методів.

Дисертаційне дослідження відрізняється чіткою структурою та цілісністю викладеного матеріалу. Розділи дисертації є логічно завершеними,

взаємопов'язаними, містять висновки, які відповідають їх змісту. Змістовними та цікавими є додатки до дисертації. Зміст автореферату відповідає змісту дисертації.

Отже, зміст рецензованої роботи свідчить про ґрунтовність та багатоаспектність дослідження, творче застосування як загальнонаукових, так і спеціальних методів дослідження, що дозволило досягти поставленої мети і розв'язати окреслену сукупність теоретичних і прикладних дослідницьких завдань. Опрацьовані, систематизовані, узагальнені результати дослідження пройшли належну апробацію, були представлені на міжнародних науково-технічних семінарах, симпозіумах, науково-практичних конференціях, семінарах та всеукраїнській науково-практичній конференції.

Отримані результати можна використовувати в системі управління вищими навчальними закладами, у підвищенні кваліфікації науково-педагогічних та керівних кадрів, у професійній підготовці магістрів з педагогіки вищої школи та управління навчальними закладами. Матеріали дослідження є корисними для здійснення подальших наукових пошуків у галузі освітнього менеджменту, професійної педагогіки, філософії освіти.

Оцінюючи дисертаційне дослідження в цілому позитивно, висловимо зауваження і дискусійні питання.

По-перше, у п. 1.1. на с. 20 зазначено, що у західній теорії управління освітніми установами є чотири основні концепції управління. Розкриваючи ці концепції автором доцільно було б указати, яка з них є перспективною і чому.

По-друге, у тексті дисертації, зокрема у розділі І автор часто використовує дефініцію «система», не проаналізувавши це поняття. Доцільно було б також проаналізувати таке поняття як «педагогічна система», так як ця дефініція розкриває педагогічний аспект дослідження.

По-третє, на с. 31 автор зазначає, що основними видами діяльності, що забезпечують використання хмарних технологій є комунікація та колаборація. Доцільно було більш ширше проаналізувати ці поняття.

По-четверте, вважаємо, що опис платформи AWS на с. 70-71 доцільніше було б представити з педагогічним спрямуванням. Аналогічно і інші освітні сервіси та платформи.

По-п'яте, на с. 92-93 дисертаційної роботи представлено формулу для обчислення коефіцієнту якості виконання управлінських функцій, але не указано за чиєю методикою вестимуться такі розрахунки.

Зроблені зауваження не зменшують наукового значення проведеного дослідження. Вивчення дисертації дає підстави для загального висновку, що науковий пошук забезпечив досягнення поставленої мети. Дисертаційна робота Сергія Петровича Касьяна є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має вагомим теоретичне й прикладне значення для теорії і методики управління освітою. У роботі отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують важливе наукове завдання, яке полягає у виявленні та науково-теоретичному обґрунтуванні тенденцій в управлінні післядипломною педагогічною освітою України та розробленні рекомендацій щодо його модернізації в умовах застосування хмарних технологій.

Дисертаційна робота «Управління документообігом у закладах післядипломної педагогічної освіти на основі хмарних технологій» заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» (пп. 9, 11-14), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від

24 липня 2013 р. № 567, а її автор - Касьян Сергій Петрович - заслуговує присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.06 - теорія і методика управління освітою.

Офіційний опонент
доктор педагогічних наук,
доцент, професор кафедри
математики МНУ
ім. В. О. Сухомлинського

О. М. Самойленко

